

ÎN C H E I E R E

cu privire la soluționarea conflictului negativ de competență de la judecarea cererii de revizuire

în cauza penală privind învinuirea lui

Sergiu Prisac

(art. 190 alin. (4) din Codul penal)

*(Dosarul nr. 1cs-344/2024,
Nr. PIGD 1-13116511-01-1cc-19072024)*

Schimbarea practicii Curții Supreme de Justiție. Determinarea instanței de judecată care ultima „s-a pronunțat asupra fondului cauzei” în cazul examinării recursului și a recursului în anulare de către Curtea Supremă de Justiție.

25 iulie 2024

Textul corespunde originalului

Soluționând în lipsa părților conflictul negativ de competență în cauza penală privind învinuirea lui Sergiu Prisac,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte,*

Vladislav Gribincea,

Ghenadie Eremciuc, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 17 aprilie 2018, Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani) l-a recunoscut vinovat pe Sergiu Prisac de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) din Codul penal. Acesta a fost condamnat la pedeapsă cu închisoare pe un termen de opt ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a deține funcții de răspundere și de a exercita activități legate de administrarea și gestionarea banilor și altor bunuri materiale pentru un termen de 5 ani. Acțiunea civilă a fost admisă în parte și a fost încasat de la Sergiu Prisac în beneficiu lui Mustafa Gongur prejudiciul material în mărime de 4 500 dolari SUA.

2. La 15 ianuarie 2019, Curtea de Apel Chișinău a respins ca nefondat apelul condamnatului. Sentința a fost menținută fără modificări.

3. La 29 mai 2019, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție a declarat inadmisibil recursul ordinar al avocatului Lilian Maliga în interesele condamnatului, ca fiind vădit neîntemeiat. Instanța de recurs a verificat legalitatea deciziei instanței de apel prin prisma temeiurilor de drept prevăzute de art. 427 alin.(1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală și a constatat că probele administrate în cauză au primit o apreciere obiectivă, a fost dat răspuns la toate argumentele invocate în apel, iar instanța de apel nu a admis erori grave de fapt. Deși instanța de recurs a menționat la pag. 8 a deciziei sale că nu examinează criticile cu privire la aprecierea greșită a probelor, la pag. 9 și 10 ale aceleiași decizii, s-a pronunțat asupra probatoriului. În final, Curtea constată că sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii incriminate, concluziile instanței de apel se bazează pe probe pertinente și concludente, care sunt prezentate și cercetate în mod legal, și confirmă vinovăția condamnatului.

4. La 19 mai 2020, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție a respins ca inadmisibil recursul în anulare declarat de către avocatul Lilian Maliga în interesul condamnatului, de asemenea pe motiv că este vădit neîntemeiat. Viciul fundamental invocat în recursul în anulare se referea la insuficiența probelor pentru condamnare. Chiar dacă recursul a fost declarat inadmisibil, pe motiv că nu se referă la un viciu fundamental al procedurii precedente, Curtea a menționat în pct. 10 a deciziei că „instanțele de judecată corect au evaluat probatoriul administrat în cauză, just concluzionând asupra vinovăției inculpatului”.

5. La 05 martie 2024, avocatul Viorel Pocaznoi, în interesele condamnatului, a depus la Curtea de Apel Chișinău, în temeiul prevăzut de art.458 alin.(3) pct.2) Cod de procedură penală, o cerere de revizuire a deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 ianuarie 2019. În esență, revizuentul contestă respectarea dreptului la un proces echitabil, în partea egalității armelor și a dreptului de a audia efectiv martorul acuzării, considerând că probele din dosar nu demonstrează vinovăția condamnatului.

6. La 10 iunie 2024, Curtea de Apel Chișinău și-a declinat competența în examinarea cererii de revizuire în favoarea Judecătoriei Chișinău, deoarece ultima s-a expus asupra fondului cauzei, iar Curtea de Apel Chișinău a respins apelul ca nefondat. La 11 iulie 2024, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, și-a declinat competența în examinarea cererii de revizuire în favoarea Curții de Apel Chișinău, deoarece aceasta este ultima instanță, care s-a pronunțat asupra fondului cauzei. Judecătoria Chișinău a transmis cauza Curții Supreme de Justiție pentru a soluționa conflictul negativ de competență.

7. Cauza penală a ajuns la Curtea Supremă de Justiție pe 19 iulie 2024.

MOTIVAREA INSTANȚEI

8. Conform art. 44 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de judecată, constatând că nu este competentă de a judeca cauza penală, prin încheiere, își declină competența și trimite dosarul instanței de judecată competente. Conform art. 45 alin. (1) din Codul de procedură penală, când două sau mai multe instanțe își declină competența, conflictul se soluționează de instanța ierarhic superioară comună. În acest caz, instanța ierarhic superioară comună, a instanțelor care și-au declinat competența este Curtea Supremă de Justiție.

9. Potrivit art.460 alin. (4) Cod de procedură penală, cererile de revizuire menționate la art. 458 alin. (3) pct. 1)–4) sunt de competența instanței de judecată care ultima „s-a pronunțat asupra fondului cauzei”. Prevederile art. 460 alin. (4) Cod de procedură penală se referă la „pronunțarea” asupra fondului, nu „examinarea” fondului.

10. Având în vedere numărul mare de sesizări similare, Curtea Supremă de Justiție consideră oportun în această cauză să dea o soluție de principiu și să explice ce înseamnă sintagma „s-a pronunțat asupra fondului cauzei” din art. 460 alin. (4) Cod de procedură penală, în contextul existenței procedurii de recurs. Fondul cauzei o reprezintă chestiunile de fapt și de drept care trebuie soluționate pentru a stabili vinovăția. Prin urmare, dacă a fost judecat anterior un recurs, sintagma „s-a pronunțat asupra fondului cauzei” include:

- a) admiterea recursului și pronunțarea unei noi hotărâri în ceea ce privește stabilirea vinovăției;
- b) respingerea recursului ca nefondat, când în recurs a fost verificată temeinicia deciziei instanței de apel în ceea ce privește stabilirea vinovăției;

- c) declararea recursului inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, când în decizia de inadmisibilitate este verificată temeinicia deciziei instanței de apel în ceea ce privește stabilirea vinovăției.

11. Abordarea menționată în paragraful precedent, urmărește și scopul de a evita situațiile ilogice în care decizia instanței de recurs în care a fost discutată vinovăția nu este casată, iar hotărârile instanțelor judecătorești inferioare sunt casate în urma admiterii revizuirii.

12. Nu reprezintă o pronunțare asupra fondului, în sensul art. 460 alin.(4) Cod de procedură penală, când:

- a) recursul în care se pune în discuție vinovăția a fost respins ca inadmisibil fără a examina temeinicia lui (art. 432 alin. (2) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală);
- b) recursul este admis și cauza este trimisă la rejudecare;
- c) recursul este admis și se pronunță o nouă hotărâre din motive exclusiv de drept, cum ar fi temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală;
- d) recursul este admis, însă în recurs nu se contestă vinovăția, cum ar fi spre exemplu individualizarea pedepsei.

13. Completul reiterează că o abordare similară a fost aplicată și în ceea ce privește stabilirea competenței la examinarea cererilor de revizuire în cauzele penale în care nu a fost depus recurs la Curtea Supremă de Justiție (a se vedea încheierea din 16 iulie 2024, în cauza nr. 1cs-262/2024).

14. În această cauză, judecătoria susține că examinarea revizuirii ține de competența instanței de apel, iar instanța de apel susține că competență este judecătoria. Instanța care soluționează conflictul negativ de competență trebuie să ia decizie corectă, iar această decizie nu poate fi dependentă de poziția instanțelor care și-au declinat competența.

15. Prin decizia 29 mai 2019, Curtea Supremă de Justiție a verificat corectitudinea condamnării lui Sergiu Prisac prin prisma temeiurilor prevăzute de art. 427 alin.(1) pct. 6) (motivarea defectuoasă a deciziei instanței de apel), 8) (lipsa elementelor infracțiunii), 12) (încadrarea juridică greșită a faptei) Cod de procedură penală (în vigoare până la 01 septembrie 2023) și a respins recursul ca vădit neîntemeiat. În decizie, Curtea Supremă a analizat suficiența probatoriului și dacă sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii incriminate (a se vedea paragraful 3 de mai sus). Același lucru a fost făcut de către Curtea Supremă de Justiție la examinarea recursului în anulare (a se vedea paragraful 4 de mai sus). Din temeiurile invocate în recurs și recurs în anulare, și motivarea deciziei pe marginea recursului și a recursului în anulare este evident că Curtea Supremă de Justiție s-a pronunțat asupra fondului. Prin urmare, ea este instanța competentă să examineze cererea de revizuire.

16. Având în vedere competența Curții Supreme de Justiție de a examina revizuirea, este necesară remiterea cauzei Secției evidență procesuală a cauzelor penale, pentru înregistrarea corespunzătoare și solicitarea dosarului pentru examinarea cererii de revizuire.

17. Din aceste motive, în conformitate cu art. 45 Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite sesizarea Judecătoriei Chișinău privind soluționarea conflictului negativ de competență la judecarea cererii de revizuire depuse de către avocatul Viorel Pocaznoi.

Se stabilește competența Curții Supreme de Justiție pentru examinarea cererii de revizuire depuse de către avocatul Viorel Pocaznoi în interesele lui Sergiu Priscac, în cauza penală de învinuirea ultimului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin. (4) Cod penal.

Se scoate de pe rol cauza nr. 1cs-344/24 și se remite Secției evidență procesuală a cauzelor penale pentru înregistrarea corespunzătoare și solicitarea dosarului pentru examinarea cererii de revizuire.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Vladislav Gribincea

Ghenadie Eremciuc